

LÄRARHANDLEDNING ÅK 7-9

BOSTÄDER, HYROR OCH HISTORIA

Hyresgästföreningen

OM MATERIALET

Vi som står bakom det här studiematerialet är Hyresgästföreningen och vi har arbetat för människors rätt till bra bostäder i över hundra år. Hyresgästföreningen är en av Sveriges största folkrörelser – vi organiserar en halv miljon medlemmar och sköter hyresförhandlingar, ger juridisk hjälp och jobbar för att öka de boendes inflytande över sina hem. Vi tror på rimliga hyror och bra bostäder för alla.

SYFTE

Syftet med materialet är att ge en pedagogisk och översiktlig genomgång av svensk bostadspolitik både historiskt och i modern tid. Häftet går igenom olika boendeformer och ger praktiska råd för vad som är viktigt att tänka på vid första boendet, samt vad som gäller vid andrahandsuthyrning.

I häftet varvas fakta med diskussionsunderlag som berör segregering, ekonomi, politik, vad en god bostad egentligen innebär, hur det påverkar våra liv och vilka konflikter som finns inom bostadspolitiken.

MÅLGRUPP

Det tryckta häftet är tänkt att fungera från åk 9 grundskolan, till studieförberedande och yrkesförberedande program på gymnasiet. Övningar och innehåll i den här lärarhandledningen är anpassade till åk 7–9 på grundskolan och har kopplingar till kursplaner för åk 9 samhällskunskap och historia.

KORT OM HANDLEDDNINGEN

Det är ofta lätt att skapa diskussioner och engagemang kring frågor som rör vårt boende. Gör ett urval och använd de delar som är relevanta för elevgruppen. Låt gärna eleverna diskutera och arbeta tillsammans med frågorna.

I den här handledningen finns ett antal aktiviteter som kan användas för att fördjupa och komplettera delarna i häftet. Det finns även förslag på några frågor som kan användas för att bedöma elevernas kunskaper.

INNEHÅLLET I DEN HÄR LÄRARHANDLEDDNINGEN ÄR UPPDELAT I FÖLJANDE DELAR:

TESTA VAD DU KAN OM ...

Några enklare faktafrågor som kan vara till hjälp för att gå igenom innehållet i häftet.

DISKUTERA OCH RESONERA

Förslag på några diskussionsfrågor som kan användas i mindre diskussionsgrupper.

FYRAHÖRNSÖVNING

Ett antal frågeställningar som kan ligga till grund för en fyrahörnsövning i helklass.

SVARA PÅ INSÄNDAREN

Genom att besvara någon av insändarna tränar eleverna sin förmåga att uttrycka en ståndpunkt samtidigt som de använder argument från diskussioner och innehåll i häftet.

SÖK INFORMATION PÅ NÄTET

Några uppgifter som handlar om att hämta information om bostadssituationen och bostäder.

UPPGIFTER KOPPLADE TILL KUNSKAPSKRAV

Avslutningsvis följer några frågor som är kopplade till centralt innehåll och kunskapskrav för samhällskunskap och historia. Uppgifterna kan användas för att göra en bedömning av elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven för åk 9 i samhällskunskap och historia.

TESTA VAD DU KAN OM...

Testa dig själv eller en kamrat. Vem har bäst koll på innehållet i häftet?

DEN HISTORISKA UTVECKLINGEN

På sidorna 6–19 kan du läsa om hur bostadssituationen i städerna utvecklades från 1800-talet fram till i dag.

Vad var typiskt för de olika tidsperioderna? Placera in rätt årtionde till beskrivningarna:

Årtal att välja bland						
1800-talet	1900	1920	1930	1940-50	1960-70	1970-90

1. Sveriges ekonomi går strålande. Drömmen om folkhemmet förverkligas. *ABC-staden* lanseras, gamla hus rivs för att ge plats för nya bostäder.
Svar: _____
2. Befolkningsökning, många väljer att *emigrera* till Amerika eller till städerna. I städerna är bostäderna dåliga och bostadsbristen stor.
Svar: _____
3. Per Albin Hansson framför sin vision om ett "*folkhem*" där alla ska kunna bo bra.
Svar: _____
4. Ännu fler bostäder behövs nu utanför staden, i *förorten*. En miljon bostäder byggs på tio år.
Svar: _____
5. Allt färre barn föds. Riksdagen tar fram förslag för att ge stöd till arbetare och barnfamiljer.
Svar: _____
6. Staten ger arbetare lån, *egnahemslån*, så att de kan bygga egna hus.
Svar: _____
7. Sveriges ekonomi går lite sämre. Privata lösningar på bostadsbristen blir vanligare. *Segregationen* i städerna ökar.
Svar: _____

FACIT

Den historiska utvecklingen

1. Sveriges ekonomi går strålande. Drömmen om folkhemmet förverkligas. ABC-staden lanseras, gamla hus rivs för att ge plats för nya bostäder.
1940-50
2. Befolkningsökning, många väljer att emigrera till Amerika eller till städerna. I städerna är bostäderna dåliga och bostadsbristen stor.
1800-talet
3. Per Albin Hansson framför sin vision om ett "folkhem" där alla ska kunna bo bra.
1920
4. Ännu fler bostäder behövs nu utanför staden, i förorten. En miljon bostäder byggs på tio år.
1960-70
5. Allt färre barn föds. Riksdagen tar fram förslag för att ge stöd till arbetare och barnfamiljer.
1930
6. Staten ger arbetare lån, egnahemslån, så att de kan bygga egna hus.
1900
7. Sveriges ekonomi går lite sämre. Privata lösningar på bostadsbristen blir vanligare. Segregationen i städerna ökar.
1970-90

UTMANINGAR OCH KONFLIKTER I DAG

På sidorna 22-29 kan du läsa om dagens utmaningar på bostadsområdet. Vilket påstående stämmer, vilket är fel?

1. Många människor flyttar till städerna eftersom det är där jobben finns.

Det stämmer!   Det stämmer inte!

2. I de flesta stora städer i Sverige finns det gott om bostäder, bostadsbrist är ovanligt.

Det stämmer!   Det stämmer inte!

3. Partier med socialistisk ideologi tycker att staten ska ge bidrag och ta stort ansvar för att de utan mycket pengar ska kunna hitta en bostad.

Det stämmer!   Det stämmer inte!

4. Partier med borgerlig ideologi tycker inte att staten ska ta för stort ansvar, de vill att marknaden ska vara med och styra vilka bostäder som byggs.

Det stämmer!   Det stämmer inte!

5. Det blir allt vanligare att människor bor trångt, speciellt bland de som bor på landet och är födda i Sverige.

Det stämmer!   Det stämmer inte!

6. Det är lätt att få en lägenhet i de stora städerna i dag, man behöver inte ens ett fast jobb.

Det stämmer!   Det stämmer inte!

7. Det blir allt viktigare att bygga bostäder som utgår från hållbar utveckling.

Det stämmer!   Det stämmer inte!

8. Att bygga hållbara bostäder handlar bara om att ta hänsyn till miljön.

Det stämmer!   Det stämmer inte!

FACIT

Utmaningar och konflikter i dag

1. Många människor flyttar till städerna eftersom det är där jobben finns.
Det stämmer!
2. I de flesta stora städer i Sverige finns det gott om bostäder, bostadsbrist är ovanligt.
Det stämmer inte!
3. Partier med socialistisk ideologi tycker att staten ska ge bidrag och ta stort ansvar för att de utan mycket pengar ska kunna hitta en bostad.
Det stämmer!
4. Partier med borgerlig ideologi tycker inte att staten ska ta för stort ansvar, de vill att marknaden ska vara med och styra vilka bostäder som byggs.
Det stämmer!
5. Det blir allt vanligare att människor bor trångt, speciellt bland de som bor på landet och är födda i Sverige.
Det stämmer!
6. Det är lätt att få en lägenhet i de stora städerna i dag, man behöver inte ens ett fast jobb.
Det stämmer inte!
7. Det blir allt viktigare att bygga bostäder som utgår från hållbar utveckling.
Det stämmer!
8. Att bygga hållbara bostäder handlar bara om att ta hänsyn till miljön.
Det stämmer inte!

OLIKA SÄTT ATT BO

På sidorna 32-39 kan du läsa om olika typer av boende.
Para ihop begreppen nedan med rätt förklaring:

Begrepp		
Bodelning	Kooperativ hyresrätt	Studentbostad
Bostadsrätt	Förstahandskontrakt	
Egen villa	Andra hand	Hyresrätt

- En lägenhet som du hyr av ett bostadsbolag. Du kanske behöver stå i en bostadskö för att få den.
Svar: _____
- En lägenhet som du äger eftersom du har köpt den. Du kanske har lånat pengar på banken för att ha råd att köpa.
Svar: _____
- En lägenhet som du hyr av en kooperativ hyresrättsförening. Du blir samtidigt medlem i föreningen.
Svar: _____
- En lägenhet som du kan hyra om du studerar. Du behöver bevisa att du klarar studierna för att få ha den kvar.
Svar: _____
- Ett hus som du äger eftersom du har köpt det. Du har säkert behövt ta lån på banken för att ha råd att köpa.
Svar: _____
- Ett avtal mellan hyresvärden och dig som du visar att du har rätt att bo i din lägenhet. Du ska inte betala något för det.
Svar: _____
- Ett avtal som visar att du har rätt att hyra en lägenhet av någon. Du kommer sannolikt att behöva betala mer än om du hade ett förstahandskontrakt.
Svar: _____
- Något som ska göras när två personer som bott ihop flyttar isär. Då ska allt man har gemensamt delas lika.
Svar: _____

FACIT

Olika sätt att bo

1. En lägenhet som du hyr av ett bostadsbolag. Du kanske behöver stå i en bostadskö för att få den.
Hyresrätt
2. En lägenhet som du äger eftersom du har köpt den. Du kanske har lånat pengar på banken för att ha råd att köpa.
Bostadsrätt
3. En lägenhet som du hyr av en kooperativ hyresrättsförening. Du blir samtidigt medlem i föreningen.
Kooperativ hyresrätt
4. En lägenhet som du kan hyra om du studerar. Du behöver bevisa att du klarar studierna för att få ha den kvar.
Studentbostad
5. Ett hus som du äger eftersom du har köpt det. Du har säkert behövt ta lån på banken för att ha råd att köpa.
Egen villa
6. Ett avtal mellan hyresvärden och dig som du visar att du har rätt att bo i din lägenhet. Du ska inte betala något för det.
Förstahandskontrakt
7. Ett avtal som visar att du har rätt att hyra en lägenhet av någon. Du kommer sannolikt att behöva betala mer än om du hade ett förstahandskontrakt.
Andra hand
8. Något som ska göras när två personer som bott ihop flyttar isär. Då ska allt man har gemensamt delas lika.
Bodelning

BRA ATT KÄNNA TILL NÄR DU HYR

På sidorna 40–43 finns några praktiska tips på vad du behöver tänka på när du hyr en lägenhet.

Sascha och Bobbo ska hyra sin första lägenhet och nu har de har några frågor som det vill ha svar på. Vad tycker du de ska göra? Ge dem några kloka råd.

1. Hyresvärden säger att vi inte behöver ett skriftligt kontrakt. Om vi tar en muntlig överenskommelse får vi en lägre hyra. Vad ska vi göra?
2. Vi vill måla om i köket, är det okej?
3. När vi tittade på lägenheten var det en stor spricka i handfatet. Sprickan fanns inte med på besiktningensprotokollet. Är det smart att ta ett kort på det innan vi flyttar in?
4. Nu har vi fått vårt förstahandskontrakt påskrivet. Det vore bra att veta om vi kan byta lägenheten i framtiden mot en annan. Går det verkligen?
5. Våra föräldrar tjarar på oss att vi ska fixa en budget över vår ekonomi. Är det verkligen nödvändigt? Vad tycker du?

FACIT

Bra att känna till när du hyr

1. Hyresvärden säger att vi inte behöver ett skriftligt kontrakt. Om vi tar en muntlig överenskommelse får vi en lägre hyra. Vad ska vi göra?
Det är mycket viktigt att få ett skriftligt kontrakt. Där ska hyra och övriga villkor tydligt framgå. Att hyresvärden erbjuder lägre hyra är ett tecken på att något inte står rätt till. Det verkar vara en oseriös hyresvärd, och då ska ni vara extra försiktiga.
2. Vi vill måla om i köket, är det okej?
Det är okej, så länge det görs på ett ”fackmannamässigt vis”. Ni får dock själva stå för kostnaden för färg och annat material som behövs.
3. När vi tittade på lägenheten var det en stor spricka i handfatet. Sprickan fanns inte med på besiktningsprotokollet. Är det smart att ta ett kort på det innan vi flyttar in?
Det är viktigt att vara noggrann med besiktningsprotokollet. Om sprickan inte tas upp i besiktningsprotokollet kommer ni kanske att få betala för skadan, eftersom ni inte kan bevisa att det inte är ni som har orsakat den. Att ta kort på den och skicka till värden är en bra idé. Gör det och se till att skadan kommer med i besiktningsprotokollet innan ni flyttar in.
4. Nu har vi fått vårt förstahandskontrakt påskrivet. Det vore bra att veta om vi kan byta lägenheten i framtiden mot en annan. Går det verkligen?
Ja, den som har ett förstahandskontrakt kan byta sin lägenhet i framtiden.
5. Våra föräldrar tjarar på oss att vi ska fixa en budget över vår ekonomi. Är det verkligen nödvändigt? Vad tycker du?
Fördelen med att göra en budget är att ni har bättre koll på er ekonomi – hur mycket utgifter och intäkter ni har varje månad. Har man bra koll på sin ekonomi är det lättare att spara och planera för framtiden, kanske vill ni åka på semester eller köpa något nytt till lägenheten? Då är det bra att veta vad man har råd med och hur lång tid ni behöver spara för att få ihop till utgifterna.

DISKUTERA & REFLEKTERA KRING BOENDE

På nästa sida följer några diskussionsfrågor som kan vara underlag för diskussion och reflektion i mindre grupper.

Låt eleverna redovisa sina tankar muntligt eller skriftligt.

FÖRR OCH NU

- Hur tänker ni om bostadssituationen för hundra år sedan? Hur tror ni att det var att bo på det sättet som Per Anders Fogelström skriver om på sidan 7?
- Jämför bilderna på sidan 7 och 28–29. Vad har hänt i samhället och hur har det påverkat hur vi bor i dag?

OLIKA LÖSNINGAR PÅ BOSTADSBRISTEN

Här är två sätt att se på bostadsbyggandet. Diskutera fördelar och nackdelar med de olika perspektiven. Vilka argument tycker du väger tyngst?

- *”Staten ska vara aktiv, och använda skattpengar, för att bygga billiga bostäder för människor som annars inte skulle ha råd.”*
- *”Det är upp till var och en att lösa sin bostadssituation. Staten ska inte lägga sig i så mycket, marknadens krafter kommer att göra så att det finns både dyra och billiga bostäder.”*

HUR TÄNKER DE POLITISKA PARTIENA?

- Hur ser de politiska blocken på bostadsfrågan? Vilka argument använder de? Vilka ideologiska skillnader visar de genom sina argument?
- Vilka grupper i samhället tror du lockas till de två alternativen? *Rika, fattiga, landsbygdsbor, stadsbor, ungdomar, pensionärer, barnfamiljer osv.*

HÅLLBAR UTVECKLING

Hållbar utveckling bygger på en utveckling som tar hänsyn till tre perspektiv: det ska vara hållbart ur ett *miljömässigt* perspektiv, ur ett *ekonomiskt* perspektiv och ur ett *socialt* perspektiv.

Tänk dig att man ska bygga ett nytt bostadsområde i utkanten av staden.

Vad måste man tänka på om man vill att bostadshuset ska bygga på hållbar utveckling?

Ge exempel på konflikter som kan uppstå mellan de tre perspektiven.

TRÅNGBODDHET

Enligt statistik från SCB är 17 procent av Sveriges befolkning trångbodda. Bland de som är födda utanför Europa är siffran så hög som 50 procent.

- Ska samhället hjälpa de som bor trångt, eller får de skylla sig själva och lösa det på egen hand? Diskutera olika sätt att se på problemet. Ge exempel på åtgärder som kan lösa problemet.

SÅ HÄR VILL JAG BO

Vad är viktigt för dig när du ska flytta hemifrån och skapa dig ditt eget boende?

Fyll i och sammanfatta de delar som du tycker är allra viktigast för dig.

☐ Stort	☐ Litet	☐ Lägenhet	☐ Hus
☐ Eget boende	☐ Hyresrätt	☐ Gammalt	☐ Nybyggt
☐ Så billigt som möjligt	☐ Jag betalar gärna lite mer för mitt boende	☐ Ensam	☐ Med andra
☐ Enkelt och praktiskt	☐ Vackert och exklusivt	☐ Nära till jobb	☐ Centralt i stad

LÖPSEDELN

Här nedan finns några händelser ur häftet som haft betydelse för bostadssituationen i Sverige. Uppdraget är att göra en löpsedel som sammanfattar och presenterar en händelse och lyfter fram det viktigaste. En löpsedel är ett reklamblad för att presentera nyheter och locka läsare att köpa tidningen. Arbeta i par eller mindre grupper.

Att tänka på

1. Välj en händelse. Kolla i häftet så att ni vet vad den handlar om.
2. Spåna kring vad löpsedeln ska innehålla och vilka uttryck som passar bra för att sammanfatta och locka läsare, se förslag nedan.
3. Löpsedeln ska väcka intresse och få läsaren att vilja ta reda på mer. Tänk att löpsedeln ska vara från tiden då händelsen ägde rum. Den ska skrivas som om det händer nu.
4. Ta fram de olika delarna av löpsedeln (rubrik, kort text, bonusfakta och illustration).
5. Gör löpsedeln på ett A3-papper och presentera den för klassen. Häng upp den på lämplig plats.

Löpsedeln ska innehålla

- Lockande huvudrubrik. En lockande rubrik som är kort och kärnfull. (ex. *Bostäder för alla!, ABC-staden är framtiden!*)
- Kort sammanfattning. En kort text som beskriver varför det här är en så viktig händelse. (ex. *Händelsen är unik, äntligen kan alla ... osv.*)
- Bonusfakta. Några bonusfakta som lockar läsaren att köpa tidningen och ta reda på mer. (ex. *Visste du att politikerna har lovat ... kommer de att kunna hålla löftet ... osv.*)
- Illustration. Rita eller ta fram en bild eller illustration som förstärker budskapet. (ex. En illustration av Per Albin Hansson, en skiss över det nya bostadsområdet ... osv.)

Händelser att välja mellan (eller välj eget)

- Egnahemslån 1900
- Folkhemmet 1928
- ABC-staden 1954
- Miljonprogrammet 1970-talet
- Lösningen på bostadsbristen i vår stad
- Eget förslag

FYRAHÖRNSÖVNING

Börja med att förklara för deltagarna att en fråga kommer att ställas som besvaras genom att deltagarna ställer sig i olika hörn av rummet.

Be gruppen att stå stilla tills du ber dem att gå till det hörn de tycker stämmer bäst in på deras egen uppfattning.

Uppmana deltagarna att välja ett hörn. Deltagarna har rätt att ändra sig under övningens gång. Eller ställa sig i det öppna hörnet om de har en åsikt som de inte tycker stämmer överens med något av de andra tre hörnen. Låt sedan personerna som ställt sig i samma hörn berätta för varandra hur de tänkt. Därefter kan du be någon eller ett par från varje hörn berätta för hela gruppen om sina tankar. Som ledare kan du gärna hjälpa deltagarna att formulera sina tankar genom att ställa frågor av typen: Hur tänkte du? Vad kommer det att få för effekter?

De som ställt sig i ett öppet hörn får redogöra för egna förslag och argument i frågan.

Gör ett urval av frågor som du tror skapar intressanta och meningsfulla diskussioner. Ta inte för många frågor på en gång, det är lätt att tappa energin i diskussionen om övningen drar ut på tiden.

DET ÄR VIKTIGT ATT UNGDOMAR SKA KUNNA FLYTTA TILL EGNA BILLIGA HYRESRÄTTER

Mycket viktigt

Ganska viktigt

Inte så viktigt

Öppet hörn

STATEN SKA STÖDJA BYGGANDET AV FLER BILLIGA HYRESRÄTTER FÖR DE SOM INTE HAR SÅ MYCKET PENGAR

Ja, absolut

Nej, det är inte bra

Bara i vissa områden

Öppet hörn

NÄR DU FÅR EN BOSTAD, HUR MYCKET SKULLE DU KUNNA TÄNKA DIG ATT LÄGGA PÅ DITT BOENDE VARJE MÅNAD?

Mycket, eftersom jag tycker det är viktigt med ett bra boende

Inte så mycket

Så lite som möjligt, det finns andra saker i livet som är viktigare

Öppet hörn

MAN SKA RIVA GAMLA HUS FÖR ATT FÅ PLATS FÖR NYA, PRAKTISKA LÄGENHETER DÄR MÅNGA KAN BO

Ja, absolut

Nej, det är inte bra

Bara i vissa områden

Öppet hörn

SVARA PÅ INSÄNDAREN - TRÄNA DIN ARGUMENTATION

Politik börjar med analys och idéer. Bostadsfrågan är i högsta grad politisk.

Här nedan ser du personer som uttrycker sina åsikter i insändare. Läs igenom dem och skriv sedan ett svar på någon av insändarna.

Bemöt insändarens åsikter och berätta hur du anser att problemet insändaren lyfter bör lösas. Argumentera för din sak och varför du gör de prioriteringar du gör.

BYGG BILLIGA STUDENTLÄGENHETER NU!

Jag tycker det är dåligt att det är så svårt för oss ungdomar och studenter att få en egen bostad. Jag har stått i bostadskö i flera år, men har ändå inte en chans att få en egen bostad nära centrum. Nu tvingas jag bo hemma eftersom jag inte har råd att hyra i andra hand.

Jag tycker att kommunen ska bygga fler billiga ungdomsbostäder i staden. Höj skatten för de som är rika och använd pengarna till lägenheter, så att även vi fattiga studenter kan bo centralt.

/Den desperata studenten

JAG VILL INTE BETALA FÖR ANDRAS BOENDE!

Nu är jag så trött på de som gnäller på bostadsbristen. Det har ju varit brist på bostäder i staden i hundra år. Det är klart att de bästa lägenheterna ligger i centrum, så har det alltid varit. Har man inga pengar får man ju flytta, det finns ju billiga bostäder utanför staden eller på landet. Man får anpassa sig till marknaden som alla vi andra har gjort. Jag vill inte betala högre skatt för att andra ska få billigt boende. Varför ska jag som har kämpat för att tjäna ihop mina pengar behöva betala för deras boende?

/En hårt arbetande medborgare

SÖK INFORMATION PÅ NÄTET

VAD KOSTAR DET ATT HYRA?

Vad är den genomsnittliga hyran för en lägenhet på tre rum och kök i Sverige? I vilka delar av landet är det dyrast respektive billigast att hyra lägenhet? Vad kan det bero på?

(Sök på www.scb.se, rubrik Boende)

VAD KOSTAR DET ATT KÖPA EN BOSTAD?

Gå in på www.hemnet.se och sök efter bostäder i det område där du bor (använd kartfunktionen). Vad hittar du för olika alternativ? Vilka områden, bostadsformer är dyrast? Var är det billigast att bo? Varför är det så tror du? Var skulle du själv vilja bo?

HUR MÅNGA LÄGENHETER FINNS DET I SVERIGE?

Hur ser fördelningen ut mellan hyresrätter och bostadsrätter? Ökar eller minskar antalet hyresrätter i dag? Jämför med någon av storstadsregionerna. Likheter och skillnader?

(Sök på www.scb.se, rubrik Boende)

BOSTADSBYGGANDET

Sök på www.scb.se och ta reda på hur situationen ser ut när det gäller bostadsbyggandet. Artikel "Bostadsbyggande ökar kraftigt". Hur många nya bostäder har byggts de senaste åren? Var byggs det mest? Minst? Varför just där tror du?

HÅLLBART BYGGANDE

Gå in på hemsidan www.hallbarbyggande.com och leta efter ett byggprojekt som utgår från hållbart byggande. Var är det? Vad är tanken med projektet? På vilket sätt är byggprojektet hållbart? Skulle du kunna tänka dig att flytta dit?

HUR SER DET UT DÄR DU BOR?

Undersök hur bostadssituationen ser ut i din kommun. Gå in på kommunens hemsida och klicka dig fram till en rubrik om bostäder.

Hur får man tag i en hyresrätt, studentlägenhet?

Vad finns det för kommunala hyresvärdar jämfört med privata, hur ser den fördelningen ut?

Finns det bostadskö? Hur länge behöver man stå i den för att få en lägenhet?

Hur ser situationen ut vad gäller bostadssegregering? Är det stor skillnad mellan olika områden där du bor?

UPPGIFTER KOPPLADE TILL KUNSKAPSKRAV

Här följer några exempel på uppgifter som är kopplade till och går att bedöma enligt centralt innehåll och kunskapskrav för ämnet historia och samhällskunskap. Se urval av syfte, centralt innehåll och kunskapskrav nedan.

HISTORIA

1. BOSTÄDER – VAD HAR ÄNDRATS OCH VAD HAR INTE FÖRÄNDRATS?

Våra bostäder har förändrats mycket sedan 1800-talet. Men det är fortfarande vissa saker som inte har förändrats så mycket.

I den här uppgiften ska du resonera kring och jämföra hur människors boende har förändrats och vad som inte har förändrats så mycket.

Vilka förändringar har skett? Vad har inte förändrats? Utgå från någon av följande saker:

- *Trångboddhet (att man bor många i samma bostad)*
- *Brist på bostäder*
- *Statens inblandning (till exempel bostadsbidrag, bidrag till fler hyresrätter)*
- *Standard på bostaden (vad som finns i hemmen, kök, toalett osv.)*

Ord och begrepp att använda:

- Bostadsbrist
- Befolkningsökning
- Privata lösningar
- Statens ansvar
- Politisk vilja
- Högkonjunktur och rekordår
- Politiska reformer
- Hyreslägenheter
- Bostadsrätter
- Hållbara lösningar

2. HUR BOR VI OM 50 ÅR?

Hur tror du bostadssituationen ser ut om 50 år i Sveriges storstäder?

Jämför med hur det såg ut förr och hur det ser ut i dag och berätta sedan hur du tror att det ser ut när du blir pensionär. Använd det du kan om den historiska utvecklingen när du beskriver hur du tror vi bor om 50 år.

Stödfrågor att använda:

- Kommer bostadsbristen och segregationen att öka eller minska?
- Kommer staten ta större eller mindre ansvar för att skapa bostäder för alla? Vilka lösningar är mest troliga?
- Kommer boendeformerna att se annorlunda ut? Vad tyder på det?
- Vilka politiska värderingar kommer att råda tror du?

SAMHÄLLSKUNSKAP

1. BOSTADSBRIST - EN ANALYS

Vad finns det för tänkbara orsaker till bostadsbristen i Sveriges storstäder i dag?

– Resonera och använd några exempel.

Begrepp att använda:

- Befolkningsökning
- Bostadsbyggande
- Segregering
- Politiska reformer
- Statens ansvar
- Individens ansvar

– Vad kan man göra för att minska bostadsbristen i storstäder i dag?

Stödfrågor att använda:

- Ge exempel på vad staten kan göra?
- Vad kan företag, individer göra?

2. BOSTÄDER TILL UNGDOMAR - ARGUMENTERA FÖR EN ÅSIKT

I dag är det både svårt och dyrt för unga att få sin första lägenhet. Vad tycker du att man ska göra för att fler ungdomar ska kunna flytta hemifrån och få en egen lägenhet?

Vad tycker du är den bästa åtgärden? (ex. bidrag från staten, fler billiga studentbostäder.)

Argumentera för din åsikt. Använd fakta och exempel från historien, i dag och egna erfarenheter i din argumentation.

KOPPLINGAR TILL ÄMNESPLANER

HISTORIA

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet historia ska syfta till att eleverna utvecklar såväl kunskaper om historiska sammanhang, som sin historiska bildning och sitt historiemedvetande. Detta innebär en insikt om att det förflutna präglar vår syn på nutiden och därmed uppfattningen om framtiden. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur historiska berättelser används i samhället och i vardagslivet. Därigenom ska eleverna få olika perspektiv på sina egna och andras identiteter, värderingar och föreställningar.

Undervisningen i ämnet historia ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Använda en historisk referensram som innefattar olika tolkningar av tidsperioder, händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer

Centralt innehåll

- Demokratisering i Sverige. Bildandet av politiska partier, nya folkrörelser, till exempel kvinnorörelsen, och kampen för allmän rösträtt för kvinnor och män. Kontinuitet och förändring i synen på kön, jämställdhet och sexualitet.
- Framväxten av det svenska välfärdssamhället.
- Vad begreppen kontinuitet och förändring, förklaring, källkritik och identitet betyder och hur de används i historiska sammanhang.

Kunskapskrav för betyget E, åk 9

- Eleven kan undersöka några utvecklingslinjer inom kulturmöten, migration, politik och **levnadsvillkor** och beskriver då **enkla** samband mellan olika tidsperioder. Eleven anger också någon tänkbar fortsättning på dessa utvecklingslinjer och motiverar sitt resonemang med **enkla och till viss del underbyggda** hänvisningar till det förflutna och nuet.

SAMHÄLLSKUNSKAP

Ämnets syfte

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt ska eleverna utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor, betydelsen av jämställdhet, hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck och hur olika aktörer försöker påverka samhällsutvecklingen.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utifrån personliga erfarenheter och aktuella händelser uttrycka och pröva sina ställningstaganden i möten med andra uppfattningar. Därigenom ska eleverna stimuleras att engagera sig och delta i ett öppet meningsutbyte om samhällsfrågor.

Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar,
- Uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,
- Söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet

Centralt innehåll

- Svenska välfärdsstrukturer och hur de fungerar, till exempel sjukvårdssystemet, pensionssystemet och arbetslöshetsförsäkringen. Vilket ekonomiskt ansvar som vilar på enskilda individer och familjer och vad som finansieras genom gemensamma medel.
- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.
- Individers och grupperns möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling samt hur man inom ramen för den demokratiska processen kan påverka beslut.

Kunskapskrav för betyget E, åk 9

- Eleven kan föra **enkla** resonemang om hur individer och samhällen påverkas av och påverkar varandra och beskriver då **enkla** samband mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation.
- Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då **enkla** samband med **enkla och till viss del** underbyggda resonemang.
- Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med **enkla** resonemang och **till viss del** underbyggda argument och kan då i **viss** utsträckning växla mellan olika perspektiv.